

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14003871>

ONLAYN TA'LIM

Xayriddinov Shavkat Botirovich

Iqtisodiyot va pedagogika universiteti o'qituvchisi

Ashirov Elyor Baxtiyor o'g'li

Iqtisodiyot va pedagogika universiteti talabasi

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada Onlayn ta'limning bugungi kundagi o'rni haqida ma'lumot berilgan. Onlayn ta'limning o'quvchilar, talabalar va abituriyentlar uchun ahamiyati to'g'risida bayon etilgan.

Kalit so'zlar. *Ta'lim, onlayn ta'lim, masofaviy ta'lim, moslashuvchanlik, interaktiv material, videodars, raqamli resurs.*

ОНЛАЙН ОБРАЗОВАНИЕ

АННОТАЦИЯ

В этой статье представлена информация о роли онлайн-образования сегодня. Объясняется важность онлайн-обучения для школьников, студентов и абитуриентов.

Ключевые слова: *Образование, онлайн-образование, дистанционное обучение, гибкость, интерактивный материал, видеоурок, цифровой ресурс.*

ONLINE EDUCATION

ANNOTATION

This article provides information about the role of online education today. The importance of online education for pupils, students and applicants is explained.

Keywords: *Education, online education, distance learning, flexibility, interactive material, video lesson, digital resource.*

XXI asr texnologiyalar asri sifatida ta'riflanadi va bu, ayniqsa, ta'lim sohasida sezilarli darajada namoyon bo'ladi. Onlayn ta'limning rivojlanishi bilan birga, ko'plab yangi imkoniyatlar ochildi, ammo bir vaqtning o'zida muammolar va qiyinchiliklar ham yuzaga keldi.

Barchamizga ma'lumki, 2019- yilda butun dunyoda moliyaviy inqiroz vujudga keldi. Bunga sabab COVID-19 virusi bo'ldi. Shu bilan birga butun dunyodagi barcha oliy ta'lim muassalarida talabalarning ta'lim olish davomiyligini ta'minlash maqsadida masofaviy ta'lim texnologiyalaridan unumli foydalanish yo'lga qo'yildi. Bizda hozirgi kunda eng samarali deb hisoblanadigan an'anaviy ta'lim shakli bu - "offline" ta'lim hisoblanadi. Bu ta'lim shaklida siz murabbiy va kuratorlar bilan yuzma-yuz muloqot qilish, networking va yangi do'stlar orttirish, yanada ko'proq nazorat, savol berib, bir zumda javob olish imkoniyatiga ega bo'lasiz. Ta'lim tizimida o'quv jarayonini yangidan isloh qilish, yangi axborot texnologiyalariga asoslangan o'qitish usullarini ishlab chiqish, ularni keng joriy qilish bugunning talabidir [1].

Onlayn ta'limning imkoniyatlari.

1. Keng qo'llanilish imkoniyati:

— Masofaviy ta'lim: o'quvchilar va talabalar geografik joylashuvdan qat'iy nazar, ta'lim olish imkoniyatiga ega.

— Moslashuvchanlik: o'quvchilar o'z vaqtlarini moslashtirib, darslarni istalgan vaqtda o'zlashtirishlari mumkin.

2. Raqamli resurslar:

— Interaktiv materiallar: video darslar, interaktiv testlar va raqamli laboratoriyalar orqali o'rganish jarayoni qiziqarli va samarali bo'ladi.

— Ochiq kurslar: Coursera, edX, Khan Academy kabi platformalarda minglab bepul va pulli kurslar mavjud.

3. Xalqaro ta'lim imkoniyatlari:

— Global aloqa: dunyo bo'ylab turli o'qituvchilar va o'quvchilar bilan bog'lanish imkoniyati.

— Xalqaro diplomatiyalar: onlayn universitetlar orqali xalqaro diplom olish imkoniyati mavjud.

Onlayn ta'limning muammolari.

1. Texnik muammolar:

— Internetga kirish imkoniyati: ko'plab hududlarda internetga kirish imkoni cheklangan yoki sifatli emas.

— Texnik qiyinchiliklar: onlayn platformalar bilan ishlashdagi texnik qiyinchiliklar va muammolar.

2. Motivatsiya va Disiplin muammolari:

— O'zini boshqarish: onlayn ta'limda o'quvchilarning o'zlarini boshqarishlari va motivatsiyalarini saqlashlari qiyin bo'lishi mumkin.

— Nazoratning yo'qligi: o'quvchilarning bilim olish jarayonini nazorat qilish qiyin.

3. Pedagogik muammolar:

— O'qituvchilar tayyorgarligi: ko'plab o'qituvchilar onlayn ta'lim uslublariga moslashmagan yoki tayyorgarligi yetarli emas.

— O'qitish metodikasining o'zgarishi: An'anaviy ta'lim metodikasidan onlayn ta'lim metodikasiga o'tish qiyin.

4. Ijtimoiy va psixologik muammolar:

— Ijtimoiy interaktsiyaning yetishmasligi: onlayn ta'limda o'quvchilar o'rtasidagi ijtimoiy interaktsiya cheklangan.

— Psixologik ta'sir: onlayn ta'limning uzoq davom etishi o'quvchilarning psixologik holatiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Onlayn ta'limni yaxshilash yo'llari:

1. Internet va texnik infratuzilmani rivojlantirish:

— Keng polosali internetni kengaytirish: ko'plab hududlarda sifatli internetni ta'minlash.

— Texnik yordam: o'quvchilar va o'qituvchilar uchun texnik yordam xizmatlarini kengaytirish.

2. O‘qituvchilarni tayyorlash:

— Onlayn ta’lim kurslari: o‘qituvchilar uchun onlayn ta’lim metodikasini o‘rgatuvchi kurslarni tashkil qilish.

— Pedagogik treninglar: o‘qituvchilarni onlayn darslar o‘tkazishga tayyorlash uchun treninglar o‘tkazish.

3. Motivatsiyani oshirish:

— Gamifikatsiya: onlayn ta’limni qiziqarli qilish uchun gamifikatsiya usullarini qo‘llash.

— Individual yondashuv: o‘quvchilarga individual yondashuvni ta’minlash va ularning ehtiyojlariga mos ta’lim dasturlarini ishlab chiqish.

4. Ijtimoiy va psixologik qo‘llab-quvvatlash:

— O‘quvchilar o‘rtasida ijtimoiy aloqalarni rivojlantirish: guruh faoliyatlari va onlayn forumlar orqali o‘quvchilar o‘rtasida ijtimoiy aloqalarni rivojlantirish.

— Psixologik yordam: o‘quvchilar uchun psixologik yordam xizmatlarini ta’minlash.

Xulosa qilib shuni aytish mumkinki, onlayn ta’lim XXI asrning katta imkoniyatlari va muammolarini o‘z ichiga oladi. Texnologiya taraqqiyoti bilan birga, onlayn ta’limning imkoniyatlari oshadi, ammo u bilan bog‘liq muammolar ham yechim topish zarur. Yaxshi tashkil etilgan va innovatsion yondashuvlar orqali onlayn ta’limning samaradorligini oshirish va o‘quvchilar uchun qulay sharoit yaratish mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR.

1. Fayzullayeva Farangiz. Online va offline ta’limning afzalliklari. “Problems and prospects for the implementation of interdisciplinary research”.

2. "Xalq ta’limi tizimida onlayn ta’lim berish faoliyatini yanada takomillashtirish to‘g‘risida" qaror

3 Djuraev R.X. Ta’limda interfaol texnologiyalar. –Toshkent. “Sano - Standart” MCHJ bosmaxonasi, 2010.

4. Asror o'g'li, A. O. (2024). RAQAMLI MUHITDA INKLYUZIV TA'LIM. ALOHIDA TA'LIMGA MUHTOJ TALABALAR UCHUN IMKONIYATLAR VA MUAMMOLAR. *Modern education and development*, 11(3), 173-179.
5. Asror o'g'li, A. O., & Hamza o'g'li, M. O. (2024). ONLAYN TA'LIM O'QITUVCHILARNI BAHOLASHDA KASBIY FAOLIYAT SOHASI SIFATIDA: ELEKTRON KURSLARDAN, MOOCLARDAN FOYDALANISHNING AFZALLIKLARI VA KAMCHILIKLARI. *Modern education and development*, 11(3), 166-172.
6. Botirovich, X. S. (2024). RAQAMLI MUHITDA O'QITISH TEXNOLOGIYALARI VA MODELLARI. *Modern education and development*, 11(3), 155-161.
7. Iskandar o'g'li, S. B., & Hamza o'g'li, M. O. (2024). TA'LIMNING TURLI DARAJALARIDA ONLAYN TA'LIMNING PSIXOLOGIK-PEDAGOGIK JIHATLARI. *Modern education and development*, 11(3), 133-140.
8. Botirovich, X. S., Murodullo o'g, J. O. T., & Iskandar o'g'li, S. B. (2024). PYTHON DASTURLASH TILINING KELIB CHIQISHI. *Modern education and development*, 11(3), 120-126.
9. Abduvaliyev, A. A., & Sunatov, J. T. (2024). IQTISODIYOTNI RAQAMLASHTIRISHDA TREND MEZONIDAN FOYDALANISHNING NAZARIY ASOSLARI. *Экономика и социум*, (2 (117)-1), 69-73.
10. Sunatov, J. R., Rustamov, R., & Dustmurodova, M. (2024). KOMPYUTER LINGVISTIKASIDA FONETIK TAHLIL JARAYONI. *Modern Science and Research*, 3(5), 191-195.
11. Botirovich, X. S. (2024). KOMPYUTER LINGVISTIKASINING BUGUNGI KUNDA JAHONDAGI AHAMIYATI. *GOLDEN BRAIN*, 2(16), 26-30.
12. Norboboyeva, M. I. (2024). TRADITIONAL AND MODERN APPROACH TO EDUCATION PROCESS. *GOLDEN BRAIN*, 2(7), 17-21.
13. Isomiddinova, N. M. (2024). Principles of Organization and Development of Continuing Education. *Web of Semantics: Journal of Interdisciplinary Science*, 2(3), 285-288.